~~I. A. 66.~~
4230

V
B J
C
4230
CIMELIA

~~I. C. 66~~
4230

~~Philosophia scholastica.~~ 403.

~~Scotistica.~~

Komorowski Joh. de Comorowo

Introductio in doctrinam doctoris subtilis etc.

Cracoviæ per Hier. Victorem. 1519.

I. A. 66.
4230

B V C
42
CIMEL

I. C.
423

Introductio in doctrinam doctoris ſubtilis

modos diſtinctionum & idemtitatum alios quoqꝫ terminos obſcuriores eiuſdem doctrinæ declarãs, antiquorum Scotiſantium dicta ſaluans rationibus quorundam recẽtiorum quibus impugnantur ſolutis, in gymnaſio Graccouieñ cõgeſta.

Cim. Qu. 4230
BIBLIOTH. UNIV. IAGELLONICAE

DIſtinctiones quibus vtunt̃ Scotiſantes ſunt ſeptẽ vidilicet. Rationis ex natura rei. Formalis. Realis. Eſſencialis ſe totis ſubiectiua: ſe totis obiectiua. & qa idẽtitas & diſtinctio ſunt oppoſita, & quot modis dicitur vnum oppoſitorũ tot modis & reliquum: ideo tot ſunt modi idemtitatũ, quot dicti ſunt diſtinctionũ. Ad quorum declarationem generalem. Primo de ſingulis exẽpla ponentur: deinde deſcriptiones ipſarum & modi quibus fiunt & cognoſcunt̃, dicentur. Tercio addentur aliqua de illatione vnius diſtinctiõis & idemtitatis ex alia. Quarto rationes quędam cõtra pluralitatem illarum diſtinctionum diſſoluentur. ¶ Primũ patet in hac formula ſubiecta. Sed ante omnia ſciendum eſt: diſtinctionẽ eſſe relationem quandam quę neceſſario reqrit duo extrema, quæ illa diſtinctione ab inuicem diſtinguuntur: & hoc etiam tenẽdum eſt de idẽtitate oppoſita diſtinctioni.

Quod diſtinctio ē relatio.

Diſtinctio	Rationis	vt inter	Cõcretũ & abſtractum, vt album & albedinem.
	Ex natura rei		Superius & inferius, vt animal & hoc animal.
	Formalis		ſubiectũ & ꝓpriã paſſionẽ vt hoĩem & riſibile.
	Realis		Duo ſuppoſita vt Petrum & Paulum:
	Eſſentialis		~~Cauſam & effectum~~ vt ſubſtantiã & accidens.
	ſe totis ſubiectiua		Decem prędicamenta.
	Se totis obiectiua		Ens & eius paſſiones.

Idemtitas	Obiectiua	vt inter	Decem prędicamenta. & deum.
	Subiectiua		Ea quę ſub eodem prędicamento directe continentur. vel ea quę ſunt in eodem ſubiecto.
	Eſſentialis		Perſonas in diuinis
	Realis		Subiectum & propriam paſſionem.
	Formalis		Superius & inferius.
	Ex natura rei		Abſtractum & concretum
	Rationis.		Plures cõceptus eiuſdem rei ſub eadem ratione.

QUantum ad ſecundũ. Sciendum ꝙ diſtinctio rationis fit per ſolum actum collatiuum ſeu comparatiuum intellectus. Ad cuius declarationem: ſciendum ꝙ duplex eſt actus intellectus ſcilicet rectus & collatiuus. Actus rectus eſt quo intelligit̃ aliquid in ſe & abſolute, vt cum intelligitur homo vel aliquid aliud per primam operationem intellectus quę dicitur ſimplicium apprehenſio .i. incomplexorũ cognitio. Actus vero collatiuus eſt quo intelligitur aliqd in cõparatione ad ſe ipm vel aliud: vt fit in ſecũda & tercia operati

Actus in- dellectus plex.

one intellectus, & p hunc actum ſit diſtinctio rationis, de qua dicit Sco
tus circa finem diſ. ſecūdę primi. Diſtinctio in intellectu eſt penes diuer
ſum modum concipiendi idem obiectū, & hoc ſiue concipiendo gram
maticaliter, vt homo hōis, ſiue logicaliter vt homo & humanitas, &
capit̄ hic ratio vt opponit̄ rei. ¶ Fit aūt diſtinctio rationis tribus mo-
dis. Primo qn̄ idem comparat̄ ad ſeip̄m aliter & aliter cōceptū vt ho-
mo eſt hō, ibi em̄ homo a pte ſubiecti diſtinguitur a ſeip̄o, poſito a par
te p̄dicati ſola ratione. Secūdo, qn̄ ens rationis cōparat̄ ad ens rationis
vt genus ad ſpeciem. Tercio, qn̄ ens rationis cōparatur ad ens reale. vt
genus ad al'. vel econtra. Vocat̄ aūt ens reale quod habet eſſe poſitiuū
circumſcripto omni opere intellectus vt intellect⁹ eſt, vel ſaltem cui il
lud eſſe non repugnat, vt ſunt omnia quæ reponūtur per ſe in p rædica
mēto. & per oppoſitum omne illud in propoſito vocatur ens rationis.
cui eſſe poſitiuum circumſcripto opere intellectus: ut intellectus eſt, re
pugnat, ut intentiōes ſecundę: negationes: priuationes: & ficta, & diffe
rūt duo vltimi modi diſtinctiōis ratiōis a primo. quia cum primo mō
ſtat idemtitas realis ſed cum alijs ſtat non idemtitas realis, nō tamen di
ſtinctio realis oppoſita idemtitati. Vbi ſciendū ꝙ non idemtitas realis
in plura ſe extēdit q̄ diſtinctio realis, quoniā nō idemtitas realis ſolum
negat idemtitatē realē, ſed diſtinctio realis vltra dicit quandā relationē
realem extremorū diſtinctorū, qm̄ aūt relatio realis nō fit niſi inter ex-
trema realia & poſitiua, ideo diſtinctio realis reqrit ambo extrema rea
lia & poſitiua quod idemtitas nō requirit. Cū ergo in ſecūdo modo di
ſtinctionis ratiōis neutrū extremorū ſit reale & in tercio tantū alterum:
ideo quantacunq; ſit ibi nō idemtitas nunq̄ erit diſtinctio realis, & ea-
dē eſt ratio q̄re cū primo mō diſtinctiōis rōis pōt ſtare idemtitas realis
& nō cū alijs, qa idētitas realis dicit relationē q̄ reqrit ambo extrema re
alia, & qa: primo mō ābo extrema pn̄t eſſe realia, & nō in reliq̄s duo-
bus ergo. ¶ Per oppoſitum idemtitas rationis fit quando idem eodem
modo cōceptum cōpat̄ ad ſeipſū. Sed cōtra iſtā diſtinctionē arguit̄ ſic
qa talis diſtinctio facta p intellectū vel ſumit̄ a re vel nō, ſi a re ergo nō
ſolū eſt rōis, ſi nō ſumit̄ a re ergo ē figmentū. Confirmat̄: nā intelligere
rē aliter q̄ ē, eſt ipſā intelligere falſo mō: ergo ſil'r intelligere aliq̄ ſecūdū
rōnē diſtincta ſine habitudine ad diſtinctionē aliquā verā & realē ē fal-
ſo mō hm̄ōi diſtinctionē rōis intelligere. ¶ Ad primū dico ꝙ diſtinctio
rōis ſortit̄ robur ex nō repugnātia rei ad ſic vel ſic cōcipi, & ex hoc ſeq
tur ꝙ talis diſtinctio nō ē pura fictio. Ad cōfirmationē v̓o dico ꝙ ītel
ligere rē alit̄ q̄ ē pōt intelligi dupliciter. Vno mō intelligēdo eā: nō eodē
mō q̄ ē: nō tn̄ ꝙ intelligat̄ mō repugnāti ſibi, vt intelligēdo lineā q̄ vni
tur materię ſenſibili: nō intelligēdo hm̄ōi materiam, nā hoc non repu
gnat rōi lineę. Aliō mō ītelligēdo rē mō repugnāti ſuę naturæ, ut intel
ligēdo deū corporeū. Dico igit̄ ꝙ ille q intelligit rē alit̄ q̄ ē ſecūdo mō
fallit̄: nō aūt primo mō, & ſic i ꝓpoſito qn̄ intelligūt̄ diſticta ſecundū
rōnē abſq; habitudine ad aliq̄ ſcd'm rē diſtincta, nō currit talis alietas.

Ratio in propoſito

Ens reale ſecundum Scotum viij. diſ. i.

Ens rōnis

Non idētitas omnio: eſt ꝙ diſtinctio

Idētitas rationis

DIſtinctio ex natura rei eſt inter illa de qbus pñt dici duo
cõtradictoria, q̊rũ alterũ eſt reale.i. qñ aliqd côuenit a
pte rei vni qđ nõ côuenit alteri: vt totũ & ps: ſupius &
inferius, totũ em̃ habet eſſe conſtitutũ: ptes aũt non: con
ſtitutũ aũt & non cõſtitutũ contradicũt. Siľr ſuperius p̃-
ter opus intellectus eſt multiplicabile in plura. Inferius
vo nõ. multiplicabile aũt & nõ multiplicabile ſũt cõtradictoria, hac
etiã diſtinctiõe diſtinguit diffinitum a diffinitiõe, qm̃ diffinitio notior ẽ
naturaliter diffinito et ipm notificat: & nõ ecõtra, & gñaliter omne con
ſtitutiuũ ſic diſtinguit a cõſtituto p ipm, ſiue illud cõſtitutiuũ ſit gñs ſi
ue dña ſiue modus intrinſecus: nec intelligo q omne conſtitutiuũ ſolũ
hac diſtinctiõe diſtinguat a ſuo cõſtituto, qa q̃dam conſtitutiua diſtin-
guũt etiã realiter a cõſtituto p ipa, materia em̃ & forma diſtinguũt rea
liť a toto cõpoſito: & ſimililer ptes integrales a ſuo toto: ſed qm̃ õe cõ

Idẽtitas ex natura rei.

ſtitutiuũ admĩus hac diſtinctiõe diſtinguit a ſuo cõſtituto. ¶ Et p oppo
ſitũ idẽtitas ex natura rei ẽ inter illa đ qbus non poſſunt verificari duo
cõtradictoria q̊rũ alterum eẽt reale: hoc eſt, q̃ ſic ſe habent q qcqd cõ-
uenit vel côuenire põt a pte rei vni & alteri: ita q a pte rei nulla omni-
no ẽ diſtinctio inter ipſa. ¶ Sed contra iſtã diſtinctionem arguit ſic. Di
ſtinctio ex natura rei vel ẽ p̃ter opus intellectus vel ſolũ p opus intelle-
ctus: ſi ſolũ p opus intellectus, ergo eſt diſtinctio rõis vt patet p diffini
tionẽ diſtinctiõis rationis. ſi p̃ter opus intellectus ergo ẽ diſtinctio rea-

Diſtinctio realis capitur dupliciter.

lis: quorum vtrũq eſt contra ea q̃ dicta ſunt. Rñdeo q diſtinctio realis
põt accipi dupliciť. Vno mõ large pro omni diſtinctione q̃ eſt ſecluſo
ope intellectus: & ſic inter diſtinctionẽ rõnis & diſtinctionẽ realem non
eſt diſtinctio media: & ſic dico q diſtinctio ex natura rei ẽ realis iſto mõ
capiẽdo diſtinctionẽ realem. Alio mõ capiť diſtinctio realis pprie q̃ eſt
inter rẽ & rem: & ſic dico q inter diſtinctionẽ realẽ & diſtinctionẽ ratio
nis eſt diſtinctio ex natura rei media & formalis.

DIſtinctio modalis eſt inter qditatẽ & modũ intrinſecum
illius qditatis: vel inter duos modos intrinſecos eiuſdẽ
qditatis: exm̃ primi vt diſtinctio inť hoiem & ei⁹ exiſtẽ-
tiam: exemplũ ſecundi: vt inter exiſtẽtiã & finitatem cu
iuſlibet creaturę: & hęc diſtinctio eſt ps diſtinctiõis ex na
tura rei & ſpẽalis modus eius & propter hoc nõ ſolet a
Scotiſantibus enumerari inter principales & gñales modos diſtinctio-
nũ: & vocať modalis a mõ intrinſeco quoniã nunq̃ ſit niſi vtrũq vel al
terũ extremũ eius ſit modus intrinſecus. ¶ Ad cuius declarationẽ ſcien

Quiditas capiť dupliciter:

dũ q qditas capiť dupliciter videlicet pprie & cõiter. Quiditas pprie
eſt id qđ ſignificať p diffinitionẽ qditatiuã rei. Quiditas cõiter accepta
eſt omne illud qđ includiť qditatiue in aliq̃ re: vel qđ aliqd ſic in ſe in-
cludit: ita q poteſt cõcipi vi qd ſiue ſit diffinibile pprie ſiue nõ: & hoc
mõ nõ ſolũ genera & dñę: ſed etiã pprietates & accñã & indiuidua: &
generaliter oĩa q̃ ſunt in re p̃ter opus intellectus exceptis mõis intrinſe

tis dicūt̃ q̇ditates: & iſto mō capitur quiditas in diffinitiōe diſtinctiōis modalis & infra in diſtinctione formali: nā ſic q̇ditas conuertit̃ cū formalitate & condiſtinguit̃ mō intrinſeco. Modus eñ intrinſecus nullam dat quiditatē: ſed eſt quidā gradus ꝑfectiōis intrinſece rem determinās & ꝓpter hoc q̃dam ens reale prima diuiſiōe diuidūt in q̇ditatē & modū intrinſecum: & diffinitur ſic. Modus intrinſecus eſt q̄ additus quiditati nō variat rationē formalē conſtituti ex eo & tali q̇ditate: ut ſunt realitas, exñtia, actualitas, poñalitas, nccitas, contingentia, finitas, infinitas, vita, intēſio, & remiſſio & ſic de alijs. Eiuſdem eñ ratiōis formalis eſt albedo ſiue ſit intenſa ſiue remiſſa ſiue exiſtat & ſit in actu ſiue nō exiſtat & ſit in potentia: & ꝑ hoc modus intrinſecus differt a differentia q̃ addita q̇ditati generis variat rationē formalē conſtituti ex ip̄a differētia & genere cui additur. Cuius ratio eſt q̄a differentia dr̄t realitatem diſtinctā a realitate generis quā p̄ſupponit & determinat: q̄a in quocūq; gradu intelligat̃ aīalitas adhuc intelligit̃ in tali gradu vt perfectibilis a rōnalitate vel irrationalitate: & ideo vbicūq; eſt differentia: ꝓprie accipiendo differentiā: ibi eſt cōpoſitio realitatis potentialis a q̃ accipitur genus, & realitatis actualis a q̃ ſumitur differentia: q̃ compoſitio inuenitur ī omni ſpecie p̄dicamentali. Modus aūt intrinſecus nō importat realitatem diſtinctā a q̇ditate cuius eſt modus: nec facit ꝓprie cōpoſitionē cum ipſa. Vnde q̄ñ intelligit̃ aliq̃ q̇ditas cū ſuo mō intrinſeco iſte conceptus licet nō ſit ita ſimplicit̃ ſimplex quin poſſit cōcipi illa quiditas abſq; mō illo ſaltē cōceptu imꝑfecto illius rei: tñ in re nulla ſit compoſitio: quia ſtat cū ſumma ſimplicitate rei: vt patet de ente infinito cuius cōceptus licet ſit reſolubilis in conceptū entis & infiniti: realitas tñ entis infiniti q̃ eſt deus eſt omnino ſimplex & nullo mō reſolubilis ī plures realitates. Dixi aūt ꝙ res abſq; ſuo mō intrinſeco cōcipitur conceptu imꝑfecto: quia nō eſt cōceptus ꝑfectus illius rei niſi concipiat̃ cū illo vel ſub illo mō intrinſeco: exemplū ſi eſſet albedo in q̃rto gradu intenſiōis quantūcūq; eſſet ſimplex in re, poſſet tñ concipi ſub ratione albedinis p̄ciſe, ſed tūc eſſet cōceptus eius imꝑfectus q̄a inadeq̃tus: cum ſit cōis albedini illi & alteri cuicunq;. poſſet etiā cōcipi ſub ratione albedinis tantę: & tūc ꝑfecte cōciperet̃: quia cōceptu adeq̃to & ꝓprio ipſius rei. Ex q̊ ſequitur ꝙ licet ſit diſtinctio inter illud a q̊ accipit̃ conceptus cōis deo & creaturę: puta ens cōe vtriq; & illud a q̊ accipitur cōceptus ꝓprius: non tñ eſt diſtinctio realitatis & realitatis: ſed diſtinctio realitatis & modi ꝓprij intrinſeci eiuſdē: q̃ diſtinctio ſufficit ad habendū cōceptū imꝑfectū & perfectū de eodem, quorū imperfectus ſit cōis & perfectus ꝓprius: ſed cōceptus generis & differentię req̄rūt neceſſario diſtinctionē realitatū & nō tm̄ eiuſdē realitatis & ſui modi. Iſtud pōt declarari ſic: ſi ponamus aliquē intellectū ꝑfecte moueri a colore ad intelligēdū realitatē coloris & realitatē differērię: quantūcūq; habeat ꝑfectū cōceptū adeq̃tū primę realitatis a q̃ accipit̃ cōcept⁹ gn̄is: nō tñ habet in hoc conceptū realitatis a q̃ accipit̃ [illegible] ſed habet ibi duo

Modus intrinſeci diffinitio

In q̊ differt mod⁹ intrinſec⁹ & differentia.

obiecta formalia q̃ nata ſunt terminare diſtinctos cõceptus ꝓprios. Si
aũt eſſet tantũ diſtinctio in re ſicut realitatis & ſui modi nõ poſſet intel
lectus conceptũ propriũ habere illius modi intrinſeci & nõ rei, ſed in il
lo conceptu ꝓprio haberet vnũ obiectũ adeq̃tũ illi ſcilicet rẽ ſub mõ.
Sed cõtra p̃dicta arguit probando ꝙ etiã modus intrinſecus variet ra-
tionẽ formalem ſicut & differentia. vt patet de finitate & infinitate: alia
enĩ ẽ ratio entis infiniti vt dei & alia entis finiti vt creaturæ: & ſilr argu
eret de nec̃itate q̃ eſt modus intrinſecus dei & cõtingentia creaturę. Ad
hoc reſpondẽt qdam ꝙ modus intrinſecus variat ſolũ rationẽ qditati
uam, accipiẽdo rationẽ quiditatiuã ꝓ cõceptu qditatiuo: differẽtia vero
variat rationẽ qditatiuam & formalem: & ideo in diffinitione modi in-
trinſeci nõ dicitur ꝙ non variet rationẽ quiditatiuã ſed formalẽ. Dicũt
etiam ꝙ rõ qditatiua & formalis cõuenit ſolũ ſpeciei ſiue ſpecialiſſime
ſiue ſubalterne, & omnis & ſola talis habet genus & differentiam vt pa
tet per Porphirium in p̃dicabilibus: ſed ratio quiditatiua tantũ põt cõ
uenire omnibus alijs habẽtibus conceptũ cõem qditatiuũ & ꝓpriũ q̃li
tatiuũ: ſiue iſte q̃litatiuus ſit differentia ſiue modus intrinſecus. Sed ali
ter & forte meli⁹ dicit ꝙ licet ſit alia ratio formalis dei & creaturę: hoc
tñ non eſt ꝓpter modos intrinſecos ſed ꝓpter diuerſas realitates quas
cõſequunt diuerſi mõi intrinſeci. Nam ens infinitum in effectu ſeu in re
eſt talis naturę, ad quã ſequit imediate infinitas intenſiua. Ens aũt finitũ
eſt talis natura in ſe formaliter ad quã imediate ſequitur finitas intẽſiua
q̃ due naturæ in re: ſe ipſis eſſencialiter diſtinguunt & nõ p̃ciſe p finitatẽ
& infinitatẽ a qbus tñ quantũcũq; ſint diuerſę, põt intellectus abſtrahe
re vnũ conceptũ videlicet entis cõem vtriq;, & ꝓpter hoc Scot⁹ 8 diſ.
1. q. 3 dt ꝙ deus & creatura nõ ſunt primo diuerſa in cõceptibus: q̃uis
ſint primo diuerſa in realitate: quia in nulla realitate conueniũt, & quo
modo poſſit eſſe conceptus communis ſine conuenientia in re vel reali-
tate circa ſequentem dicetur diſtinctionem.

DIſtinctio formalis eſt inter duas formalitates quarũ neu-
tra includit aliã p ſe primo mõ. i. q̃rũ neutra eſt de eſſen-
tia alteri⁹, vt patet de homine & riſibilitate, & hęc diſtin
ctio etiã dicit qditatiua: qm̃ formalitas in ꝓpoſito idẽ ẽ
ꝙ quiditas accipiẽdo qditatẽ gñaliter ꝓ omni illo qd
põt cõcipi, vt qd ex natura rei. vt ſup̃ dictũ eſt. Ex q̃ pa-
tet ꝙ inter modos intrinſecos & qditatẽ cuius ſunt modi nõ ẽ ꝓprie di
ſtinctio formalis: qa modi intrinſeci nõ ſunt qditates aut formalitates
vt paulo añ dictũ eſt. Dictũ aũt eſt ꝓprie quia licet inter modos intrin
ſecos & quiditatẽ cuius ſunt: nõ ſit diſtinctio formalis poſitiue accepta
& vt eſt diffinita: tñ põt poni diſtinctio formalis negatiue. Ad cuius de
clarationẽ ſciendum ꝙ diſtinctio formalis capit dupliciter, vno mõ ne
gatiue, & ſic inuenit inter illa q̃rũ neutrũ eſt de quiditate alterius ſiue il
la ſint formalitates ſiue nõ. Alio mõ poſitiue ad quã requirũt due cõdi
tiones q̃ expreſſe ſunt in diffinitione diſtinctiõis formalis quarũ prima

Quomõ inter qditatem & modos intrinſecos ponitur diſtinctio formalis.

eſt. ꝙ ſit inter duas formalitates ſeu ꝗditates. Secūda ꝙ neutra illaꝝ in
cludat aliam per ſe primo modo ſeu quiditatiue. ℂ Per oppoſitum
idemtitas formalis eſt quando illud qḋ eſt idem includit illud cui ē idē
quiditatiue ſeu in primo modo dicendi per ſe, vt homo eſt idem forma
liter animali & rationali, vtrumqꝫ enim includit in ſua ratione formali.
Ex quo patet ꝙ omne inferius eſt idem formaliter ſuo ſuperiori. quoni
am inferius includit in ſua quiditate ſuum ſuperius. Aliqui tamen am/
pliant idemtitatem formalem & dicunt quod omnia iſta dicuntur eſſe
idem formaliter quibus conuenit tātum vna ratio formalis & quiditati
ua ſicut ſunt omnia indiuidua eiuſdem ſpeciei, ſed hoc eſt improprie &
abuſiue vti idemtitate formali. ℂ Sunt autem quattuor modi genera
les quibus cognoſcitur diſtinctio formalis. Primus ex diſtinctione ab/
ſoluti & reſpectiui neqꝫ enim abſolutum eſt de quiditate reſpectiui nec
econtra, & ideo omne abſolutum diſtinguitur formaliter ab omni re/
ſpectiuo & econtra. Secundus ex diſtinctione prȩdicamentorum quoni
am cum eſſenciȩ prȩdicamentorū ſint impermixte, ita ꝙ nullum illorū
includit formaliter aliud nec aliquid eius: ideo quicquid cōtinet̄ in vno
p̄dicamento diſtinguitur formaliter ab omnibus quȩ ſunt in alijs p̄dica
mentis. Tercius modus eſt ex differencijs oppoſitis, nam & differētiȩ op
poſitȩ & cōtenta ſub illis differunt formaliter. Quartus ſumit̄ ex diuer/
ſitate diffinitionū, quorumcumqꝫ em̄ diffinitiones ſunt differētes, ita ꝙ
neutra ſit pars alterius, illa diſtinguunt̄ formaliter. ℂ Sed contra prȩdi
cta arguitur de ſuperiori & inferiori ꝙ ſint diſtincta formaliter, quia ſe
cundū intētionē Scoti 16 diſ. q. 1. ij. omnia ſuperiora vnitiue continent
a ſuis inferioribus: ſed ad talem continētiam vnitiuam requiritur diſtin
ctio formalis & idemtitas realis inter continens & contentum vt ibidē
dicitur ergo. &c̄. Et confirmatur ſic propoſitum, quia q̄cumqꝫ dicunt a
liam & aliam rationē formalem diſtinguuntur formaliter: ſed ſuperius
& inferius dicūt aliā & aliam rationē formalem (cum ratio inferioris ſit
extra rationem ſuperioris) ergo ſuperius & inferius diſtinguūtur forma
liter. Reſpondeo cōcedendo id eſſe de mēte Scoti, ꝙ ſuperius diſtingui/
tur formaliter a ſuo inferiori: licet inferius ſit idem formaliter ſuo ſupe/
riori, ita ꝙ cum diſtinctione ex natura rei mutua ſtat idemtitas formalis
non mutua. ℂ Ad cuius declarationē ſciendū ꝙ ſicut ſecundū Ariſto.
5. Metha. quȩdam relatiua habēt inter ſe relationem mutuam, vt patet
de patre & filio, non ſolum em̄ pater habet relationē realem ad filium:
ſed etiam ecōtra filius ad patrem. Aliqua vero habent relationem non
mutuam quæ ſcilicet in vno extremo eſt tantum fundamētaliter ſeu for
maliter, & in alio ſolum terminatiue, vt patet de ſcientia & ſcibili, ſcien
tia em̄ habet relationem realem ad ſcibile, ſed non econtra niſi termina
tiue: illa em̄ relatio q̄ ineſt ſcientiȩ vt fundamēto, terminatur ad ſcibile.
Similit̄ eſt de diſtinctione & idemtitate, quȩ etiā ſunt quædam relatiōes.
Eſt ergo inter inferius & ſuperius idemtitas formalis non mutua, quia
ſolū inferi⁹ idemtificatur ſuperiori: & nō ecōtra vt patet ex diffinitiōe

Idemtita
tis forma
lis diffini
tio.

Quattuor
mōi inue
ſtigādi di
ſtinctionē
formalem.

Quod ſu
perius di
ſtinguitur
formalit̄
a ſuo infe
riori: licet
inferi⁹ ſit
idem for
maliter ſu
periori.

idemtitas formalis [illegible]
tas ſolum eſt in inferiori ſubiectiue: in ſuperiori vero nõ [illegible] terminati-
ue & oppoſitum eſt de diſtinctione formali inter ipa: ſed qa doctor ple-
rũ q vocat illa eadẽ formaliter quorũ vnũ eſt de eſſentia alterius. vt in
4. diſ. xij. q. 1. & in 7 Meth a. q. 1 iõſcoti ſantes antiq abſolute dicebant
iferi⁹ & ſupi⁹ eẽ idẽ formaliter. Ad cõfirmationẽ q̃ videt̃ oñdere diſtin
ctiõem formalem etiã inferioris a ſuperiori dicit̃ q maior eſt falſa quia
nõ q̃cunq alietas ratiõis formalis infert diſtinctionẽ formalem. ſed op
ter neutram includi in altera p ſe primo mõ cuius oppoſitũ eſt in ppo
ſito: quia ratio ſuperioris includitur p ſe primo mõ ĩ ratione inferioris:
licet nõ ecõtra: & ideo ſolũ pbat ſuperius diſtingui formaliter ab infe-
Quomodo differunt. riori: ſed nõ ecõtra. ¶ Pro maiori declaratione huius diſtinctiõis & ſe-
quentiũ ſciendũ q hęc q̃ttuor Res, Realitas, Formalitas, & conceptus
pprie accepta habent ſe ſecundũ magis & miꝰ cõmune: & cõmuniſſi
mum inter ea eſt conceptus: quoniã omnis res omnis realitas & omnis
formalitas põt dici cõceptus ſed non ecõtra res aũt quia in bona cõſe
quentia infert reliq̃ tria: & nõ infertur ab eis eſt inter illa vt miꝰ cõmu
ne. Dixi aũt pprie accepta qa aliter acceptiões eorũ cõfundunt̃. Nã re
alitas q̃nq accipit̃ gñaliter p omni ente poſitiuo qđ habet eſſe ex na-
tura rei: quãdoq p mõ intrinſeco p quẽ omnia q̃ ſunt in eodẽ reantur
& actu habent eſſe reale ṽtute agentis ipa pducẽtis: & ſilr diceret̃ de re
Cõceptus ac formalitate. Vnde cõceptus eſt obiectũ qđ actũ intelligẽdi terminat
ſeu qđ cõcipitur: & dicit̃ tã de intentionibus q̃ de realibus. Formalitas
Formalitas. aũt dicit̃ ratio p ſe cõceptibilis: q̃ eſt in re ex natura rei: & dicit̃ tã de his
q̃ ſunt in p̃dicamẽto: q̃ de his q̃ ſunt extra p̃dicamentũ ſeu tranſcenden
tibus dũmõ ſint realia & poſſint p ſe concipi, & p hoc q dico realia ex
cluduntur omnia entia ratiõis. p hoc aũt q addit̃ vt poſſint per ſe con
cipi, excludũtur modi intrinſeci. Vnde ſic diffinitur: formalitas eſt ratio
obiectiualis in re ex natura rei quã non optet mouere intellectũ dũmõ
poſſit actũ eius terminare. Ex q̊ patet q relatiões reales poſſũt dici for
malitates, quoniã poſſunt actũ intellectꝰ terminare, & licet nõ poſſint
eũ mouere quoniã nihil mouet intellectũ ad intellectionẽ niſi ſit abſolu
tũ: tñ formalitas ſic accepta conuertitur cũ q̃ditate vt ſup̃ dictũ eſt. No
men aũt formalitatis venit a forma accipiẽdo formã p̃ciſe p quãcũq
ratione ſub q̃ ex natura rei aliqd põt cõcipi. Realitas aũt dicitur omne
Realitas. ens poſitiuũ cui reſpondet ad extra aliq̃ vnitas ex natura rei circumſcri
pto omni actu intellectus & abſtractiuo & intellectiuo vt ſunt decẽ ge-
nera gñaliſſima: & q̃cunq ſunt in recta linea p̃dicamentali & differen-
tię ſiue ſint gñice ſiue ſpecifice ſiue indiuiduales & pprię paſſiones p̃di-
camentales: qa omnibus iſtis correſpondet aliq̃ vnitas ex natura rei p̃-
ter omnẽ actus intellectus: addit̃ aũt circũſcripto omni actu intellectus
etiã abſtractiuo pp̃ter tranſcẽdentia cõia deo & creaturæ vel pluribus
p̃dicamentis: quoniã talibus tranſcẽdentibus nõ correſpõdet aliq̃ vni-
tas ſecluſo omni actu intellectus abſtractiuo. Vnde realitas ſic accepta

non dicitur de aliq̊ cōi niſi ſit p̄dicamētale:& ꝓpter hoc Scotus 7. diſ. 1. d̄r ꝙ deus & creatura ſunt primo diuerſa in realitatibus, qa in nulla realitate cōueniunt, licet cōueniunt vno cōceptu entis realis. Res aūt ꝓprie dicit̄ conſtitutū vel ſimul totū q̊d ſcilicet ſic eſt res vt non aliqd rei p̄ciſe, quia q̄ ſunt aliqd rei p̄ciſe, non res ſed realitates dicunt̄, vt in albedine color & differentia q̄ differt a nigredine ſunt due realitates cōſtituentes qditatiue vnā rem q̄ eſt albedo. Ex quo ſequit̄ ꝙ in vna re p̄nt includi multę realitates & ꝑ cōſequens multę formalitates & multi conceptus. Prȩterea ſciendū ſcd̄m Scotū diſ. 46. q. 3 q̄rti ſen. ꝙ eadē eſt diſtinctio rei & rei: realitatis & realitatis: formalitatis & formalitatis, ſicut ergo res quȩdam eſt eſſentię, q̄dam exiſtētiæ ſic realitas quædam eſt eſſentię q̄dam exn̄tię, prima realitas appellat̄ obiectiua, ſecūda appellatur ſubiectiua, prima ideo dicit̄ obiectiua, qa pōt eſſe obiectum intellect⁹, & ideo eo modo quo aliqua res pōt eſſe obiectum intellectus & intelligi: eo modo imꝑtat realitatem obiectiuā: ita ꝙ ſi eſt ꝑ ſe obiectū intellectus & per ſe intelligitur & nō ſcd̄m accn̄s vel cum alio aut ſaltē pōt ſic intelligi: ſic per ſe importat realitatem obiectiuam. Sed realitas ſubiectiua ideo dicit̄ ſubiectiua qa ſubijcitur quiditati & naturæ qditatiue, & cum ſingulare vt ſingulare eſt ſit ſubiectum quiditatis, ideo appellatur res vel realitas ſubiectiua. Res ppe

Realitas diſtinctio

DIſtinctio realis eſt inter ea quæ ſe habent vt res & res: & nō aliquid rei prȩciſe. Ad cognoſcendum aūt quę ſe habent vt res & res: ponuntur ſex modi generales (quibus etiā inueſtigari pōt diſtinctio realis, qm̄ per ſingulos illorum concludi pōt) quorū primus eſt, quando unū eſt cauſa alterius, & ꝑ iſtum modum cōcluditur diſtinctio realis inter cauſam & effectum, qm̄ nihil cauſat ſeip̄m. Secundus quando vnū eſt generans: & aliud genitum. & ꝑ iſtum modū inueſtigatur diſtinctio realis inter patrem & filiū etiā in diuinis. Tercius quādo alterū eſt ꝓducens & alterum ꝓductum licet non ſit cauſatū nec generatū ab illo: & per iſtum modū cōcluditur diſtinctio realis ſpiritusſancti a patre & filio in diuinis. Quartus qn̄ vnū pōt generari vel corrumpi alio nō generato vel corrupto, & per iſtum modum cōcluditur diſtinctio inter ſuppoſita eiuſdem ſpeciei vel diuerſarū, ſimiliter int̄ ſubſtantiā & accidens. Quintus qn̄ alterꝝ pōt ſeꝑari ab altero & ſeꝑatim cōſeruari, & ſic cōcludit̄ diſtinctio realis int̄ aīam & corpus in eodē hoīe. Sextus qn̄ ſunt in rebus realiter diſtinctis, & ꝑ iſtū modū inueſtigat̄ diſtinctio realis inter relationes oppoſitas. vt inter paternitatē & filiationē.

Sex ſunt mōi inueſtigādi diſtinctionē realem.

¶ Per oppoſitū illa ſunt idē realiter q̊rū vnū nō ē cauſa nec generans nec ꝓducens alterius, nec vnū pōt gn̄ari vel corrumpi ſine altero: nec ſeꝑari ab eo. nec ſunt in rebus realiter diſtinctis. Omnes iſte cōditiones ſunt accipiendę copulatiue. qa vna nō ſufficit ſine alia ad cōcludendā idemtitatē realem. ¶ Cōtra p̄dicta arguit̄ ſic, ſi diſtinctio realis eſt int̄ rē & rē vel accipit̄ ibi res vt d̄r a reor reris: vel vt dicit̄ a ratus rata ratū ſed neutꝝ:

Idemtitatis realis ſex conditiones.

pōt dici. ꝙ nō primū, patet qa res: vt d'r a reor reris cōis eſt ad oīa etiā ficta ergo inter ficta vt inter chimeram & hircoceruū eſſet diſtinctio realis, qđ eſt falſum, qđ etiā nō ſcđm, ꝓbatur qa res vt dicit̄ a rat⁹ ta. tū idem eſt ꝙ ens ratū: ſed ens ratū ſcđm Scotū 36 diſ. 1 dicit̄ etiā d' his q̄ ſunt in potētia obiectiua q̄ ſunt puꝝ nihil, vt ibidē tenet Scotus q̄m nō differūt a figmentis, niſi p hoc qa figmētis repugnat hr̄e verū eē his autē nō repugnat, ſi ergo diſtinctio realis eſt int̄ rē & rem, vt res dicit̄ a ratus, ſeqtur ꝙ inter ea q̄ ſunt in poña obiectiua & purū nihil eſſet diſtinctio realis: qđ eſt falſū: qa diſtinctio realis cū ſit relatio realis & actualis requirit extrema realia & poſitiua: alias relatio eſſet maioris pfectionis entitatis q̄ eius extrema: Rñdendo dico primo ꝙ hęc diuiſio rei ſcilicet vt dicit̄ a reor reris: & ratus ta. tū: magis ponit̄ ad intentionē Henrici Gandeñ q̄ Scoti vt patet ex 3 diſ: 1. q. 5 pterea 3 q. q. d't ipſe Scotus qđ res cōiſſime accipitur ꝓ vt ſe extendit ad q̄dcūq; qđ nō eſt nihil, & qđ nō includit cōtradictionē vt ibidē exponit: ficta aūt includūt contradictionē & ideo ſcđm ipm q̄cunq; mō capit̄ res nō d'r de fictis: ſed pſuppoſita ỽitate illius diuiſiōis: dico ſcđo ꝙ diſtinctio realis eſt int̄ rem & rē nō vt res dicit̄ a reor reris: ſed a ratus ta. tū, & qa res ſic accepta ſicut & ens ratū capit̄ duplicit̄ ſcđm Scotū 36 diſ. 1. vno mō ꝓ illo qđ habet verū eſſe ſiue eēntię ſiue exiſtentiæ: qa unū nō eſt ſine altero: & res ſic accepta vocat̄ res exñtię q̄ pōt eſſe in omni pdicamēto: & res ſubſiſtētię q̄ ſolū in pdicamēto ſubſtantiæ inuenit̄. Alio mō ens ratū d'r qđ diſtinguit̄ a figmētis cui ſcilicet nō repugnat verū eē eēntię vel exñtię, & hoc vocat̄ res eēntiæ. Ideo dico tercio ꝙ diſtinctio realis eſt int̄ rē & rē: accipiendo rē ꝓ ente rato primo modo & non ſecundo modo.

A qua re accipit̄ diſtinctio realis

Res exñe. Res ſubſiſtentię. Res eēntię

Diſtinctio eſſētialis ē inter duas res q̄ pñt ſepatim exiſtere: & cognoſcit̄ tribus modis. Primo p realē exiſtētiā vnius ſine altero. q̄cunq; em̄ p aliquā potentiā pñt ſepari ab inuicē diſtinguūt̄ eſſentialit̄ vt Sortes & Plato. Secūdo p dependentiā eſſētialem q̄ cauſatum dependet a ſua cauſa vel cauſatū poſterius a priori cauſato eiuſdē cauſę, exēplum primi vt lucere, & illuīare dependent a ſole ſicut effectus a cauſa: exēplū ſecundi: vt illuīare dependet a lucere ſicut poſterius cauſatū a priori cauſato. Tercio p diſtinctionem gñericā & ſpecificā. Et p oppoſitū idētitas eſſētialis eſt int̄ illa q̄rū neutrū pōt eſſe ſine altero p quācūq; potentiā. Et nota ꝙ diſtinctio eſſentialis nunq̄ ſepat̄ a diſtinctiōe reali nec ecōtra niſi in diuinis. Cuius cauſa ē qa diſtinctio realis ꝓprie eſt diſtinctio ſuppoſitorū & eſſētialis naturarū: & qa in creaturis ad diſtinctionē ſuppoſitorū ſeqtur diſtinctio naturarū & non in diuinis: quoniā in creaturis q̄t ſunt ſuppoſita tot eſſentię. In diuinis aūt ſunt tria ſuppoſita hñtia unā naturam ſeu eſſentiā in numero, ideo ſolū ibi inuenit̄ diſtinctio realis ſine eſſentiali. ¶ Cōtra pdicta arguit̄ pbando ꝙ diſtinctio eēntialis ſit eadē cū formali ſic q̄cunq; diſtinguunt̄ eſſentialit̄ diſtinguūtur formaliter, & ecōtra; q̄cunq; diſtinguūtur formaliter, etiam diſtinguunt̄ eſſentialiter ergo &c. Añs ꝓ pri-

Idētitas eſſentialis

mā p̄tē patet q̄ꝛ diſtinctio eſſentialis p̄ſupponit formalem vt maior mi
norē ſed ꝓ ſcd̉a pte ꝓbatur q̄cunq̧ diſtinguūtur formaliter, diſtinguū
tur q̄ditatiue (quoniā formalitas & q̄ditas cōuertunt̉ vtſup̄ dictū ē) ſed
q̄cunq̧ diſtinguūtur q̄ditatiue diſtinguūtur eſſentialiter (quoniā q̄ditas
& eſſentia idē ſunt) ergo a primo ad vltimū q̄cunq̧ diſtinguūt̉ formali
ter, etiā diſtinguunt̉ eſſentialit̉. Reſpōdeo ꝙ diſtinctio eſſentialis maior
eſt q̄ diſtinctio formalis. & iō prima pte añcedentis cōceſſa: negat̉ ſecun
da videlicet ꝙ q̄cūq̧ diſtinguunt̉ formaliter, etiā diſtinguunt̉ eſſentiali
ter, & ad ꝓbationē d̉r ꝙ q̄ditas & eēntia nō ſunt idē adeq̄te ſeu cōuerti
bilit̉: qd̉ patet dupl̉r. Primo q̄a cū vnitate eſſentię pñt ſtare multę q̄di
tates vt patet in diuinis, q̄a in deo ſunt multę quiditates videlicet entis,
ſubſtātię, ſpūs, & oīm attributoꝝ, & tñ ibi ē tantū vna eſſentia. Scd̉o
q̄a q̄ditas eſt magis abſtracta q̄ eſſentia, & in ꝓpoſito eſſētia a q̄ deno
minat̉ diſtīctio eſſentialis accipit̉ ꝓ q̄ditate cū exñtia. Ex q̄ patet ꝙ plꝰ
req̄rit̉ ad diſtinctionē eſſentialē q̄ formalē ſeu q̄ditatiuam, nā ad diſtin
ctionē formalem ſufficit habere aliā & aliam quiditatē: q̄rum neutra in
cluditur in alia ꝑ ſe primo mō, vtſup̄ dictū eſt. ad diſtinctionē aūt eſſen
tialem vltra hoc requiritur alia & alia exiſtentia actualis quia quorum
eſt ſimpliciter vna exiſtentia impoſſibile eſt ſepatim exiſtere.

Per quid differunt quiditas & eſſentia.

Quō accipitur eſſentia vt ab ea denoīatur diſtinctio eſſentialis.

Distinctio ſe totis ſubiectiua eſt inter illa q̄ nō cōueniunt q̄di
tatiue in aliq̄ cōi realitate: hoc eſt q̄ditate p̄dicamētali cōtra
hibili ad ipā: & ſic decē p̄dicamenta & inter ſe & a deo drñt
ſe totis ſubiectiue, & q̄cunq̧ ſic differūt ſunt primo diuerſa
in realitate. Et ꝑ oppoſitū idemtitas ſubiectiua eſt inter illa q̄ cōueniūt
quiditatiue in aliq̄ realitate poñali cōtrāhibili ꝑ differentias oppoſitas
hoc eſt q̄ cōueniūt in aliquo gñe p̄dicamentali. ¶ Eſt & alius modus di
ſtinctiōis ſubiectiue & idemtitatis ei oppoſitę, ſecundū quē illa dicunt̉
diſtingui ſubiectiue quorū realitates diſtinctę ſunt & ab inuicē ſepatę in
actuali exñtia loco & ſubiecto: & ꝑ oppoſitū illa ſunt idē ſubiectiue q̄
ſimul exiſtunt in eodem ſingulari. ¶ Contra iſtū ſecundū modū argui
tur ſic: ſi ad hoc ꝙ aliq̄ diſtinguerent̉ ſe totis ſubiectiue, req̄ritur qd̉ re
alitates ipoꝝ ſeparatę ſint ſubiecto & ſitu in actuali exñtia, ſeq̄tur qd̉
corpus & aīa ſimul vnita nō diſtinguerent̉ ſubiectiue: nec etiā homo et
albedo q̄ eſt in ipō: conſequēs eſt falſū, cōſequentia eſt manifeſta, q̄a iſta
non habent realitates in loco & ſitu ſepatas in actuali exiſtentia. Falſi
tas cōſequētis patet q̄a ſi illa non diſtinguerent̉ ſubiectiue. ſequeret̉ qd̉
cōuenirent in aliq̄ realitate ſubiectiua: ſeu in aliquo actu exñdi: ſed hoc
eſt falſū, q̄a q̄cunq̧ drñt realiter & eſſentialiter, hñt aliū & alium actū
exñdi: ſeu aliā & aliam realitatē ſubiectiuā, ſed aīa & corpus ſimul vni
ta, & ſil̉r hō, & ſua albedo ſūt realiter & eſſentialiter diſtīcta ergo non
cōueniūt ī aliq̄ actu exñdi, ſeu realitate ſubiectiua. Maior ꝓbat̉ q̄a vna
q̄q̧ res ſeu eēntia hēt ſuū ꝓpriū actū exñdi, cū eſſe exñtię & eſſe eſſētię
idētificentur realiter, ſicut igit̉ corpus & aīa hñt aliā & aliā entitatē: ita
hñt aliā & aliā exiſtentiam actualem, & hęc eſt ſententia Scoti. ix. q. q.

Idemtitas ſubiectiua

Secūdus modus diſtinctiōis & idemtitatis ſubiectiue.

vnde nõ apparet q̃liter aĩa & corpus ſimiliter ſubiectũ & accñs magis cõueniãt in aliq̃ actu exñti cõi ambobus ſeu in aliq̃ realitate ſubiectiua qñ vniũt̃ ſic̃ q̃ qñ ſunt actualiter ſepata. Reſpõdeo ꝙ nõ ſufficit ad diſtinctionẽ ſubiectiuam diuerſitas actualis exiſtentię aliq̃rũ, ſed reqrit̃ ꝙ habeãt ſeorſũ vel ſepatim exiſtentiã ſeu ꝙ nõ ſint in vno ſuppoſito vł ſubiecto. & ꝑ hoc diſtinguit̃ a diſtinctione reali & eſſẽciali, qa in illis nõ reqrit̃ de neccitate ſeparatio actualis extremorũ in hac aũt reqritur, procedit ergo argumentũ ex falſa imaginatiõe, poteſt etiã negari ꝙ aĩa & corpus, ſimiliter ſubiectũ & accñs nõ magis cõueniũt in aliq̃ actu exiſtẽdi: ſeu in aliq̃ realitate ſubiectiua qñ ſũt ſimul vnita, q̃ qñ ſũt ſepata: ſed diſtinguendũ eſt ſcd̃m Scotũ vbi ſup̃ de eſſe ſeu actu exiſtendi, vno enĩ mõ eſſe põt intelligi illud q̃ formaliter aliquid recedit a nõ eſſe, primo aũt receditur a nõ eſſe ꝑ illud ꝑ qd̃ aliquid eſt extra intellectum & potentiã ſuæ cauſæ, hoc mõ cuiuſlibet entis extra intellectũ & cauſam eſt ꝓpriũ eſſe. Alio mõ dicit̃ eſſe vltimus actus cui ſcilicet nõ aduenit aliqs alius actus dans eẽ ſimpliciť & hoc mõ ſolũ illud dicit̃ ſimpliciter habere eſſe cui primo cõuenit eſſe ſic dictum. Primo inquam ſic: ꝙ non ſit alicui alteri ratio eſſendi illo eſſe: iſto mõ cõpoſitum pfectũ in ſpecie dicitur eſſe & ſolũ illud. ps aũt eius dicit̃ eſſe ꝑ accidẽs tantũmõ vel magis ꝓprie ꝑticipatiue ab iſto eẽ totius, licet igit̃ aĩa & corp⁹ ſimilit̃ ſubiectum & accñs nõ magis conueniant in actu exñdi qñ ſunt vnita q̃ qñ ſunt ſepata intelligẽdo de actu exñdi primo dicto: tñ magis cõueniunt in actu exiſtendi ſcd̃o mõ: qa illũ nõ habent niſi ꝑticipatiue a toto cõpoſito in quo vniunt̃. & ſi q̃ras vter iſtorum modorũ diſtinctiõis ſubiectiue ſit ꝓbabilior. Dico ꝙ vterq; eſt ꝓbabilis nec eſt differẽtia inter eos niſi in mõ vtendi vocabulo: & hñt ortũ ex diuerſa acceptiõe realitatis: nam ſicut dictũ eſt circa diſtinctionẽ formalem, q̃dam eſt realitas eſſentię ſeu obiectiua: & q̃dam realitas exiſtentię ſeu ſubiectiua, primus igit̃ modus diſtinctiõis ſubiectiue & idemtitatis ei oppoſitę accipit̃ ex diuerſitate & idemtitate realitatis eſſẽtię ſeu obiectiuæ. Secũdus autem modus ex diuerſitate & idemtitate realitatis exiſtentię ſeu ſubiectiue.

In q̃ differũt diſtinctio ſubiectiua ab eſſentiali.

Eſſe capit̃ dupliciter

Realitas duplex

DIſtinctio ſe totis obiectiua eſt inter illa q̃ in nullo conceptu reali quiditatiue cõueniunt, hoc eſt de quibus nõ poteſt prędicari vnum prędicatum quiditatiue ſiue ſit prędicamentale ſiue tranſcendens, ut ſunt paſſiões entis: q̃ & a ſe inuicem & ab ente diſtinguuntur ſe totis obiectiue, ſimiliter differentię vltimę ſiue ſint formales & ſpecifice, ſiue materiales ſeu indiuiduales, & omnia ſic diſtincta ſunt primo diuerſa non ſolum in realitate: ſed etiam in conceptu reali. ¶ Pro quo eſt ſciendum ꝙ aliud eſt dicere: aliqua eſſe primo diuerſa & differentia, nam differentia ſecũdum Philoſophum. 5. Metha. ſunt aliquid idem entia: hoc eſt quę in aliquo quiditatiue conueniunt, & in aliquo quiditatiue differũt, ut patet de duabus ſpẽbus eiuſdẽ gñis q̃ q̃ditatiue cõueniũt in gñe et drñt ab inuicẽ drñcijs. Sed primo diuerſa ſunt q̃ in nullo quidi

Differẽtia q̃ dicunt̃.

Primo diuerſa.

tatiue cõueniunt, vnde omnis drĩa drñtium reducitur ad aliq̃ primo di
uerſa, alioqn nõ eſſet ſtatus in drñcijs: exẽpli gratia: accipiant duo drĩa
ſicut Sortes & Plato: illa cõueniũt ĩ hũanitate, & drñt drñcijs indiuidu
alibus: accipiãtur ergo illę drĩæ qbus drñt, & ſint a & b, vel ergo a & b
ſunt primo diuerſa, vel drĩa, ita qđ in aliq̃ qditatiue cõueniãt: ſi ſũt pri
mo diuerſa: hẽo ꝓpoſitũ ſcilicet qđ drĩa reducta ſunt ad primo diuer-
ſa. Si ſunt drĩa & nõ primo diuerſa: q̃ram ſicut prius: vel ergo erit pro
ceſſus in infinitũ in drĩjs qđ ẽ incõueniẽs: vel ſtabit ad aliq̃s drĩas vlti-
mas: q̃ ſic ſunt primo diuerſe qđ in nullo cõueniũt ita qđ ſe totis drñt
& nõ pte ſui. Ex q̊ patet ꝙ idem eſt dicere aliq̃ eſſe primo diuerſa & ſe
totis diſtincta, & queãdmodũ cõtingit dupl̃r aliq̃ eſſe primo diuerſa,
ſic etiã cõtingit aliq̃ dupl̃r eſſe diſtincta ſe totis, qñq; enĩ illa dicuntur
primo diuerſa q̃ in nulla realitate cõueniũt: & hæc ſunt diſtincta ſe totis
ſubiectiue. Qñq; illa q̃ ſimpliciter ĩ nullo conueniũt quiditatiue, & hęc
ſũt diſtincta ſe totis obiectiue. Per oppoſitũ illa ſunt idem obiectiue q̃ ĩ
aliq̃ cõceptu reali qditatiue cõueniũt, vt decẽ p̃dicamẽta ſunt idẽ obie-
ctiue & inter ſe & cũ deo: quoniam hæc oĩa conueniũt qditatiue in vno
cõceptu entis. ℭ Cõtra p̃dicta arguitur ſic. Ens ſecundũ Scotum eſt vni
uocũ omnibꝰ ergo includitur qditatiue in cõceptu entis, & ꝑ cõſequẽs
omnia ſunt idem obiectiue, & ſic neq; inter drĩas vltimas neq; inter paſ
ſiões entis, neq; inter q̃cunq; alia poterit eſſe diſtinctio ſe totis obiecti-
ua. Rñdeo qđ licet ens ſit vniuocũ omnibus nõ tñ eq̃liter: nã concepti-
bus nõ ſimpliciter ſimplicibꝰ eſt vniuocũ in qd dictũ de eis, & ĩ his ens
includitur qditatiue: & ꝑ cõſequẽs ĩter ſe cõueniũt obiectiue, ſed conce
ptibus ſimpliciter ſimplicibus (q̃lis eſt drĩarũ vltimarũ, & paſſionum
enti) ens eſt vniuocũ vt q̊ddã determinabile vel denoĩabile, non aũt vt
dictũ de eis in qd qa hoc ĩcluderet cõtradictionẽ. Nã ſi ens p̃dicaret̃ de
eis in qd cõueniret̃ ĩ ente qditatiue, & cũ non ſint oĩno idẽ: ergo poſſet̃
reſolui in cõceptũ ẽtis in q̊ qditatiue cõueniret̃ & cõceptus alios ꝑ q̊s
differret̃ inter ſe: & ſic cõceptus ſimpliciter ſimplices nõ eſſent ſimplici
ter ſimplices q̊d eſt cõtradictio. Ex quo ſequitur ꝙ quęcunq; hñt cõce
ptum ſimpliciter ſimplicẽ oĩa drñt inter ſe & ab alijs ſe totis obiectiue
Conceptũ aũt ſimpliciť ſimplicẽ voco q̃ nõ ẽ reſolubilis in plures con
ceptus: vt ẽ cõceptus entis vel vltimæ drĩę. Conceptũ ṽo ſimplicẽ ſed
nõ ſimpliciť ſimplicẽ intelligo qcũq; põt cõcipi ab intellectu actu ſim
plicis intelligẽtię & q põt reſolui in plures cõceptus ſeorſum cõceptibi
les vt diffiniti vel ſpẽi. ℭ Si aũt cõtra hãc ſolutionem obijcias ſic: ſi ens
nõ p̃dicatur in qd de cõceptibus ſimpliciť ſimplicibus: ergo ens non eſt
vniuocũ eis, qa qđ eſt vniuocũ aliqbus p̃dicať de eis vniuoce: ſed qđ p̃
dicatur vniuoce de aliqbus p̃dicať de eis non ſolum vno mõ, ſed etiam
vna ratione ſed qđ ſic p̃dicatur: p̃dicať in qd: qa ratio eius qđ p̃dicatur
includiť in cõceptu qditatiuo illorũ de qbus p̃dicatur, & ex alio ꝓpo-
ſitũ ſic oñditur. Cõceptus denoĩatiuus nõ eſt vniuocus vt patet ex añ-
p̃dicamẽtis: ſi ergo cõceptus entis nõ includiť qditatiue in conceptibus

Duplicia primo diuerſa.

Idẽtitas obiectiua

Ens nõ ẽ qualiter ẽ vniuocum omnibus.

Cõceptus ſimpliciť ſimplex

Conceptꝰ ſimplex & nõ ſimpliciter.

Quod nõ omne p̄dicatum vniuocũ p̄dicat̃ q̄ditatiue ſeu vniuoce.

ſimplicit̃ ſimplicibus ſed ſolũ vt denoīatiuus vel denoīabilis ergo non eſt vniuocus illis: rñdeo ſcd'm Sco. 8 diſ. 1 & alibi ſępe, ꝙ nõ omne p̄dicatũ vniuocũ p̄dicat̃ vniuoce ſeu q̄ditatiue. Nã ad hoc ꝙ ſit vniuocũ ſufficit ꝙ ratio eius ſit in ſe vna, ſiue illa rõ ſit rõ ſubiecti: ſiue denominet ſubiectũ ſiue ꝑ accñs dicat̃ de ſubiecto: ſed ad hoc vt p̄dicet̃ q̄ditatiue ſeu vniuoce: nõ ſufficit ꝙ ratio eius qd' p̄dicat̃ ſit in ſe vna: ſed vltra hoc requirit̃ ꝙ rõ illa ſit rõ ſubiecti: vel includat̃ in ea vt ꝑs ipſius, exm̃ aꝛ̃ eſt vniuocũ non etiã vt dicit̃ de ſp̄ebus ſuis. ſed vt determinat̃ ꝑ drĩas ſuas, q̄a habet unũ conceptum determinabilẽ ꝑ eas: & tñ ſcd'm phm̃ iiij Metha. non d'r de drñcijs vniuoce hoc eſt in quid: ita ꝙ rõ eius ſit ratio drẽntiarũ quõ vniuoce dicit̃ de ſpeciebus. Ex q̊ patet ꝙ prędicatum denoīatiuũ vno mõ ẽ mediũ int̃ p̄dicatũ vniuocũ & equiuocum: alio mõ vniuocũ & equocũ ſunt īmediata apud logicũ, primũ verũ eſt: accipiẽdo p̄dicatũ vniuocũ ꝓ eo qd' vniuoce p̄dicat̃ ſic ꝙ ratio eius ſit rõ ſubiecti: & iſto mõ denoīatiuũ nõ eſt vniuocũ. Scd'm etiã verũ eſt intelligẽdo de vnitate rõnis in ſe eius qd' p̄dicatur: q̄a ſic vniuocũ eſt cuius ratio eſt in ſe vna ſiue illa ratio ſit ratio ſubiecti ſiue denominet ſubiectum ſiue per accidens dicatur de ſubiecto. Equiuocum autem dicitur cuius ratio eſt alia quõcumqꝫ illa ratio ſe habeat ad ſubiectum.

Quõ vniuocũ ⁊ eq̄uocũ ſunt immediate: et quõ denoīatiuũ ẽ mediũ inter illa.

QVantũ ad terciũ de mõ inferendi unã diſtinctionẽ ex alia: & ſimiliter unã idemtitatẽ ex alia ponitur cõe dictũ antiq̊rum Scotiſañ: ꝙ maior diſtinctio infert minorẽ: & ꝙ diſtictio ſe totis obiectiua eſt maxīa diſtinctionũ: & ideo infert omẽs alias: & poſt eã eſt maior diſtinctio ſe totis ſubiectiua: & ideo infert omẽs alias p̄ter obiectiua: & ſic cõſequent̃ ꝓcedendo ꝑ alias diſtinctiões vſqꝫ ad diſtinctionẽ rõnis q̄ eſt minima: & ideo nullã infert: ſed infert̃ ex omnibus. Et oppoſitus ordo eſt idemtitatũ: nã idemtitas rõnis eſt maxima identitatũ, & ideo infert omnes alias: poſt eã maior eſt idẽtitas ex natura rei: & ideo infert omẽs alias idẽtitates p̄ter idemtitatẽ rõnis: & ſic cõſequent̃ ꝓcedendo ꝑ alias identitates ſcd'm ordinẽ vſqꝫ ad idemtitatẽ obiectiuã q̄ ponitur eſſe minima: & ideo nullã idemtitatẽ infert ſed infertur ex omnibus. ¶ Cõtra hoc cõe dictũ ſunt tres inſtantię ex q̄bus patebit ip̄m nõ poſſe v̸ificari vniuerſalit̃ in omnibus diſtinctionibꝰ & idẽtitatibus. Prima inſtantia eſt de illatiõe identitatis formalis & diſtinctionis realis & eſſentialis: nã cõpoſitũ ex materia & forma eſt idẽ formaliter materiæ & formę: cũ includat vtrũqꝫ in ſua q̄ditate ſcd'm Ariſto. 7. Metha. & tñ totũ diſtinguit̃ realiter & eſſentialit̃ a ſuis ꝑtibus ſcd'm Ariſto. in eodẽ 7. ergo idemtitas formalis nõ ſemꝑ infert realem & eſſentialem: nec ecõtra diſtinctio eẽntialis & realis ſemꝑ infert diſtinctionẽ formalem. Secũda inſtantia eſt contra illationẽ idẽtitatis realis & eſſentialis & diſtinctionis ſe totis obiectiue: nã paſſiones entis ſunt idem realit̃ & eſſentialiter cũ ente: vt patet ex 4 Metha. & tñ nõ ſunt idem obiectiue vt patet ex dictis. Et ſimilis inſtantia eſt de potẽtijs animę cũ ip̄a aīa a q̄ diſtinguunt̃ ſe totis obiectiue: & tñ nõ realiter nec eſſẽtialiter ſcd'm Sco.

Maxima diſtinctio.

Minima diſtinctio.

Maxima idemtitas.

Minima idemtitas.

rum 16 diſ.ij. ergo idemtitas realis & eſſentialis nō ſemper infert diſtin
ctionē eſſentialē aut realem. Tercia inſtātia eſt cōtra illationē idētitatis
ſubiectiue ſcd'o mō accepte & diſtinctiōis ſe totis obiectiue: nam idēti-
tas ſubiectiua ſcd'o mō accepta nō ſemp infert identitatē obiectiuā nec
diſtinctio ſe totis obiectiua ſemp infert diſtinctionē ſe totis ſubiectiuā il
lo ſcd'o mō dictam, vt patet in exemplis ſecūdę inſtātię: & in omnibꝰ
q̄ hn̄t conceptum ſimplicit̄ ſimplicē, quoniā talia a quibuſcunq̄ diſtin
guunt̄ ſe totis obiectiue diſtinguūtur: & tn̄ nō ab omnibus diſtinguun
tur alijs diſtinctionibus: vt patet accipiēdo dr̄ias vltimas & cōparādo
eas ad gn̄a vel ſpecies q̄rum ſunt dr̄ię. ¶ Et his itaq̄ inſtancijs cōcludit̄
ꝙ nec diſtinctiōes nec identitates eis oppoſite habent inter ſe neceſſario
modū inferendi prędictū: nec ordinant̄ inter ſe ꝑ modū ſupioris & infe
rioris. Vnde licet q̄dā diſtinctio infert alias: nulla tn̄ eſſe videt̄ q̄ inferat
om̄es: & hęc videt̄ eſſe intētio Scoti.ij. diſ.1 vbi dicit: ꝙ maior dr̄ia ma
nifeſta eſt & ex illa cōcludit̄ frequēter minor. Notāter dicit frequēter q̄a
non tenet ſemp ſed ſolū aliqn̄ gratia materię.

Alius modus dicendi de illationibus diſtinctionū ⁊ idētitatū

¶ Qui aūt voluerit illud
dictū cōe antiq̊rū Scotiſantiū de mō inferendi identitatū & diſtinctio-
nū ſuſtentare poſſet ſic ꝓbabiliter rn̄dere ad p̄dictas inſtantias. Ad pri
mā de toto eſſētiali diceret ꝙ alia eſt idētitas formalis phiſice & metha
phiſice loquendo ſicut eſt alius & alius modus p̄dicandi. & iō licet totū
eſſentiale ſit idē formalit̄ cum materia & forma phiſice loquendo non
tn̄ methaphiſice: q̊ ſolūmō habet ordinē p̄dictū inter alias idemtitates
Ad ſecundā diceret̄ ꝙ ſicut primo diuerſa ſunt duobus mōis: vno mō
qn̄ unū eorum nō cōtinet alterū q̄ditatiue nec aliq̄d alterius. Alio mō
qn̄ unū eorū etiā nō cōtinet alterū in exiſtēdo & ꝑ identitatē: ita diſtin-
ctio ſe totis obiectina pōt intelligi penes primo diuerſa: vel tantū alte-
ro iſtoꝝ duorū modorum vel vtroq̄. Paſſiōes itaq̄ entis & potētię ani
mæ licet diſtinguant̄ ſe totis obiectiue primo mō ſcilicet quantū ad rati
ones formales nō tn̄ ſcd'o mō. Diſtinctio aūt ſe totis obiectiua nō dici
tur maxīa diſtinctionū nec pōt inferre omnes alias niſi ſit int̄ illa q̄ ſunt
primo diuerſa vtroq̄ mō vt patet de vltimis differencijs int̄ ſe cōꝑatis
& ꝑ hoc etiā patet rn̄ſio ad terciā inſtantiā. Vel pōt dici aliter ad eam ꝙ
identitas ſubiectiua ſcd'o mō dicta & diſtinctio eidē oppoſita nō hn̄t
ordinē p̄dictum nec habitudinē in inferendo cum alijs idētitatibus vel
diſtinctionibus ſed ſolū primo mō dicta. Poſſet etiā illud dictū antiq̊-
rum Scotiſantiū aliter ſaluari recurrendo ad maiorē vel minorē diſtin-
ctionem extenſiue vel intenſiue: intelligendo ſic intenſiue ſcilicet quan-
tum ad maiorem rationem diſtinctionis: extenſiue quantum ad maiorē
pluralitatem: ſicut magis diſtinguitur intenſiue extremum ab extremo
q̄ medium ab aliquo extremo: ſed ternarius plus diſtinguitur extenſiue
ab vnitate q̄ binarius: quia ab vnitate procedunt diſtinctiones ſiue plu
ralitates ita ordinate quod ſemper minor numerus extenſiue ſiue nume
raliter eſt propinquior vnitati quę eſt principium. Intenſiue autem tāta
diſtinctione diſtinguuntur vnitates in binario quanta in ternario. & vl-

Quod alia ē idētitatis formalis phiſice ⁊ alia methaphiſice loquendo

Prio diuerſa ſunt dupliciter et ſimilit̄ ſe totis obiectiue diſtincta.

Quomodo diſtinctio ſe totis obiectiua ē maxima diſtictionum.

terius vtramq̧ earum ſubdiuidendo, quia aut intelligitur per ſe ſcilicet quantum ad rationem formalem extremorum aut per accidens quantũ ſcilicet ad maiorem vel minorem entitatem & incompoſſibilitatem eorum vt intentio generis & ſpeciei magis diſtinguuntur quãtum ad rationem formalem eorum quam Sortes & Plato: ſed Sortes & Plato magis diſtinguuntur quãtum ad entitatem & inconpoſſibilitatem q̃ illę intentiones genus & ſpecies: & hoc dicit Scotus circa finem ij. q. q. Cum ergo maior diſtinctio inferat minorem: ad hoc vt bene ex maiori diſtinctione inferatur minor oportet videre ſecundnm quem prędictorũ modorum aliqua eſt maior alijs: quia non oportet vt ſit ſecundum omnes modos maior: ſi ſecundum vnum fiat maior: & ſecũdum illum modũ quo eſt maior inferenda eſt ex ea minor: exẽplum vt diſtinctio obiectiua maior eſt q̃ realis intenſiue & per ſe ſcilicet ratione formalis rationis diſtinctionis in ſe, ſed econtra diſtinctio realis eſt maior q̃ obiectiua intenſiue per accidens ſcilicet ratione entitatis extremorum: ſecũdum q̄d ergo maior eſt vna q̃ alia ſcd'm hoc ex altera inferaſ altera & nõ aliter.

QUantum ad vltimum contra pluralitatem diſtinctionum arguitur: & primo probãdo ſolum duas eſſe diſtinctiones ſcilicet realem & rationis. Arguitur ſic: nulla propria paſſio protẽditur vltra ſuum proprium & adequatum ſubiectum: ſed diſtinctio eſt paſſio entis, ergo nõ protenditur vltra ens: ſed omne ens aut eſt reale aut rationis, vt patet quinto Methaphiſi. igitur omnis diſtinctio vel eſt realis vel rationis, & per conſequens ſolum ſunt duę diſtinctiões ¶ Secundo ſic: omnis diſtinctio alia a diſtinctione rationis eſt ex natura rei cũ ſit pręter op' intellect' et ecõtra, ergo diſtinctio ex natura rei ẽ q̃ddã genus cõmune ad omnes diſtinctiones alias a diſtinctione rationis: & per conſequens non debet connumerari inter ſpecies diſtinctionũ & ita pauciores erunt ſpecies diſtinctionum q̃ ſeptem. ¶ Tercio arguitur q̧ diſtinctio formalis nõ ſit diſtincta a reali proprie accepta ſic: quęcumq̧ diſtinguuntur formaliter etiam diſtinguuntur realiter: ergo & cętera. Antecedens patet pro ſecunda parte: & pro prima probatur: quęcumq̧ diſtinguuntur numero diſtinguuntur realiter patet: quia quę ſunt numeraliter diſtincta non includit contradictionem vnum eſſe ſine reliq̃ & per conſequens realiter diſtinguuntur, ſed quę diſtinguũtur formaliter diſtingnuntur numeraliter probatur: quia quæ diſtinguuntur formaliter diſtinguuntur quiditatiue vt patet ex prędictis, & quę diſtinguuntur quiditatiue diſtinguuntur ſpecifice, patet quia quiditas ponit rem in eſſe ſpecifico quæ autem ſpecifice diſtinguuntur, numero diſtinguuntur, vt patet primo Topicorũ & quinto Metha. & etiã quia diſtinctio ſpecifica eſt maior diſtinctione numerali: & maior diſtinctio arguit

minorem ſc'd'm omnes) ſed quęcunq; numero diſtinguunt̃: realit̃ diſtin
guunt̃: igit̃ de primo ad vltimum q̄ formalit̃ diſtinguunt̃ realiter diſtin
guuntur quod eſt ꝓpoſitũ. Pręterea hoc idem ꝓbatur ſic: illa q̄ habent
realiter & eſſencialiter diuerſas formas realit̃ & eſſencialiter diſtinguũ
tur, patet clare ex intentione Philoſophi viij. Metha. forma diſtinguit
& ſeparat, ſed quę diſtinguunt̃ formalit̃: diſtinguunt̃ ꝑ formã vt patet
de ꝟtute vocabuli, ergo q̄ diſtinguunt̃ formalit̃ diſtinguũtur realit̃ &
eſſentialit̃. ¶ Quarto Stephanus Brulifer. Petrus Tar. (magiſtri in opi-
nione Scoti nõ contẽnendi) aſſerũt ꝑter diſtinctionẽ ratiõis ſolũ ponẽ-
da eſſe tria gña diſtinctionũ, ſcilicet, realẽ, formalem, & modalem. Vn
de Stephanus ſic arguit ꝓbando diſtinctionẽ ex natura rei eſſe eãdem
cũ formali, ita ꝙ diſtinctio ex natura rei nõ põt ſtare cũ identitate for
mali: qa q̄cunq; diſtinguunt̃ ex natura rei diſtinguunt̃ formaliter & ecõ
uerſo ergo &c̃. Añs q̄ ad ſecundã ſui ptẽ patet, ſed q̄ ad primã ptem ꝓ
batur ſupponendo ſecundũ Scotũ. ij. diſ. i. diſtinctionẽ formalẽ eſſe qñ
cõcipiunt̃ duobus actibus duo obiecta formalia, & hoc ſiue illis corre
ſpõdeant diuerſę res: ut intelligẽdo hoiem & aſinũ. ſiue ſit vera res ex-
tra, vt intelligẽdo colorẽ & diſgregatiuũ viſus. ex hoc ſic arguit̃, acci
piendo ſuperius & inferius, diffinitionẽ & diffinitũ, & alia inter q̄ po-
nitur diſtinctio ex natura rei & idẽtitatis formalis, quero, intellectus in
telligẽs ea aut intelligit ipa: vt duo obiecta formalia aut ꝓciſe vt vnum
obiectũ formale ſub alio & alio mõ cõcipiendi, nõ ſcd'o mõ qa tũc nõ
eſſet inter ea diſtinctio niſi ratiõis qd' eſt contra ſuperius dictũ: ſi primo
mõ ergo inter ipa erit diſtinctio formalis: Et confirmat̃ ꝓpoſitũ ſic vbi
cunq; eſt alia & alia ratio formalis ibi eſt diſtinctio formalis, nã alietas
in diuerſis rationibus formalibus arguit aliã & aliam formalitatẽ, alia
aũt & alia formalitas arguit diſtinctionẽ formalẽ: ſed q̄cunq; diſtinguũ
tur ex natura rei habent aliã & aliã rationẽ formalem, cũ concipiant̃ vt
duo obiecta formalia, & patet hoc etiã diſcurrendo ꝑ oĩa illa q̄ ponũt̃
diſtingui ex natura rei & nõ formaliter. Nã alia eſt ratio formalis ſuperi
oris, vt aĩalis. & alia inferioris vt hominis, & gñalit̃ alia eſt rõ forma-
lis cuiuſcũq; cõſtituẽtis a rõe formali illius qd' cõſtituit̃ ꝑ ipm. ¶ Quin
to arguit̃ ꝙ nulla ſit diſtinctio ex natura rei minor diſtinctione formali
auctoritate ipius Scoti in loco p̄allegato, vbi expreſſe cõcludendo di-
cit diſtinctionẽ formalẽ eſſe minimã in ſuo ordine. i. inter omẽs q̄ pręcẽ
dunt intellectionẽ: ergo nulla eſt diſtinctio ex natura rei minor diſtincti
one formali. ¶ Sexto arguit̃ ꝓbãdo diſtinctionẽ eſſentialẽ eſſe ſpeciem
diſtinctiõis realis auctoritate eiuſdẽ Scoti vbi ſup̄ ponẽtis diſtinctionẽ
rerũ eſſe duplicẽ ſuppoſitorũ ſcilicet & naturarũ: ſed diſtinctio rerũ ẽ di
ſtinctio realis, diſtinctio aũt naturarũ eſt diſtinctio eſſẽtialis, ergo ſicut
diſtinctio naturarũ eſt vna ſpecies ſeu ps diſtinctionis rerũ, ita diſtinctio
eſſentialis eſt ſpẽs ſeu pars diſtinctiõis realis. ¶ Septimo arguit̃ ꝓbãdo
ꝙ diſtinctio ſe totis ſubiectiua: & ſe totis obiectiua nõ differũt a diſtin
ctiõe reali vel formali, qa illa q̄ diſtinguuntur ſe totis ſubiectiue, vel ſe

totis obiectiue aliqñ tñ diſtinguunt̃ formaliter vt paſſiões entis ab en
te: aliquãdo diſtinguuntur realiter vt differentiæ vltimę, licet ſup̃ ip̃as
poſſint aliq̃d cõnotare ſed illud nõ videt̃ variare ſpẽm diſtinctionis rea
lis vel formalis. ¶ Octauó arguit̃ ꝓbando ꝙ ſint plures vt patet de di
ſtinctiõe numerali ſpecifica gñica & modali. Ad has rões r̃ndendo, ad

Duõ omis diſtinctio aut eſt realis aut rationalis. Diſtinctio ex natura rei capitur dupliciter

primã dico ꝙ nõ plus concludit niſi ꝙ ſicut omne ens aut eſt reale. i. ſe
cluſo opere intellectus. aut ratiõis. i. ꝑ opus intellectus: ita omis diſtin
ctio vel eſt realis. i. ſecluſo ope intellectus vel ratiõis. i. per opus intelle
ctus, & ita ſolum ſunt due diſtinctiões capiendo diſtinctionẽ realem cõ
munit̃, vt dictũ eſt in articulo de diſtinctiõe ex natura rei. Ad ſecũdam
dico ꝙ diſtinctio ex natura rei vno mõ põt accipi gñaliter ꝓ omni di
ſtinctione q̄ eſt p̃ter opus intellectus, & ſic diſtinctio formalis, realis, eſ
ſentialis &c̃. eſt diſtinctio ex natura rei, qa habet ſe reſpectu illaꝝ, vt ge
nus, ſed genus cõuenit ſuis ſpeciebus & p̃dicat̃ de illis. Alio mõ capit̃
diſtinctio ex natura rei ſpẽaliter: vt eſt inter aliq̃ pręciſe ex hoc, qa de eis
verificant̃ duo cõtradictoria q̊rũ alterum eſt reale, & iſto mõ eſt ſpecies
cõdiſtincta & diſpata cõtra omnes alias ſpecies ſic ꝙ diſtinctio forma
lis, vt formalis eſt, nõ eſt diſtinctio ex natura rei inquantũ talis, qa ab a
lia ratione accipit̃ vna diſtinctio & ab alia alia licet hęc illam inferat.
Ad terciã dicitur interimẽdo illam ꝓpõem q̄cunq; diſtinguunt̃ formã
liter diſtinguũtur realiter. Ad primã eius ꝓbationẽ dicitur negãdo illã
ꝓpõem q̄cunq; diſtinguũtur q̇ditatiue diſtinguunt̃ ſpecifice, qa habet
inſtantiã de indiuiduis eiuſdẽ ſpeciei, nec eſt vera niſi qñ q̇ditas q̄ eſt ra
tio diſtinguendi ſit differẽtia ſpecifica de q̄ ꝓbatio huius ꝓpõis q̄ etiã
ſi cõcederetur nõ ſeq̄tur vltra diſtinguunt̃ ſpecifice ergo diſtinguuntur
numero: qa actio & paſſio diſtinguũtur gñe & ſpecie & tamẽ ſunt vnꝰ
motus ſcd̃m Ariſ. iij. phi. poſſet etiã eſſe reſponſio īterimendo illã ꝓ
põem q̄cunq; diſtinguuntur numero diſtinguũtur realit̃, ſupponẽdo ꝙ
vnicuiq; vl̃i correſpõdet ſuũ ꝓprium indiuiduũ, q̊ ſuppoſito ſicut aı̃l
idemtificat̃ realiter hõi, ita indiuiduũ aı̃alis idemtificat̃ indiuiduo ho
minis & ita hic homo & hoc aı̃al eſſent diſtincta numero & indiuidua
liter, & nõ realiter. Ad ſecundã ꝓbationẽ dr̃ ꝙ ꝓcedit ex falſo intelle
ctu diſtinctiõis formalis & formalitatis: nã formalitas non dr̃ a forma
accipiendo formã ꝓ forma informante p̃ciſe ſiue ſubſtãtiali ſiue accidẽ
tali, ſed accipiẽdo eã ꝓ q̄cunq; rõne ſub q̄ ex natura rei aliq̃d põt cõci
pi. Ad quartã dico ꝙ cõcluſio quã intẽdunt ꝓbare cõtra antiquos Sco
tiſantes Stephanus Burlifer & Petrus Tartareti nõ ponitur a Scoto ex
preſſe ī aliquo loco. Nec illa pluralitas diſtinctionũ quã ponebãt anti
q̄ Scotiſantes, eſt cõtra intentionẽ Scoti īmo dictis eius conſona, qd̾ vt

Quod diſtinctio ex natura rei eſt alia a diſtinctione formali

fiat clarius oſtendam id ex intẽtione Scoti & primo ꝙ diſtinctio ex na
tura rei ſit alia a diſtinctiõe formali & ſtet cũ oppoſita idemtitate diſtin
ctioni formali patet ex intentiõe Scoti ſic, nã inferius ſcd̃m ip̃m eſt idẽ
formalit̃ ſupiori vt patet ex diffinitiõe idẽtitatis formalis, quã ponit ij.
diſ. i. pte ij. q. i. his ṽbis: voco aũt idẽtitatem formalẽ vbi illud qd̾ dic

tur ſic idem includit cui ſic eſt idem in ratione ſua formali & p ſe primo
mō: cū ergo inferi⁹ includat ſuū ſupius patet ꝙ eſt idē ipi formaliter: cū
hoc tn̄ ſtat ꝙ inferius nō ſit idē ex natura rei ſuo ſupiori ꝓpter ꝟificati
onē cōtradictoriarū de eis, nec huic cōtrariat̄ illd̓ qd̓ dicit Scot⁹ 16 diſ
ŋ: de diſtīctiōe formali ſupioris ab inferiori qm̄ cū diſtinctione ſuperio
ris ab inferiori ſtat idētitas formalis īferioris ad ſupius, qm̄ ibi nec idē
titas formalis nec diſtinctio ei oppoſita eſt mutua vt declaratū eſt in ar
ticulo de diſtinctiōe formali. Secūdo hoc idem patet de qditate & mō
intrinſeco, nā Scotus expſſe dicit 8 diſ. 1 & alibi ſæpe, ꝙ modus intrin
ſecus nō diſting[illegible] formalit̄ a qditate: ꝓpter hoc qa nō dicit aliam for
malitatē. & tn̄ ip[illegible] dicit in ŋ. diſ. 1. q. 5 modū intrinſecū eſſe aliū
ex natura rei a re[illegible] igitur ex intentiōe Scoti ꝙ non
omnia q̄ diſtinguu[illegible] natura rei diſtinguunt̄ formalit̄: nec rōes addu-
ctę in oppoſitū a Stephano Brulifer neccario cōcludunt, nā licet intelle
ctus intelligens inferius & ſuperius ſimiliter diffinitionē & diffinitū, aut
q̄cunq; alia int̄ q̄ ponitur diſtinctio ex natura rei, & identitas formalis
intelligat ipſa, vt duo obiecta formalia: tamen hoc nō ſufficit ad diſtin
ctionē formalem, ſed vltra hoc reqritur ꝙ alterum nō includat alterū
p ſe primo mō ſeu quiditatiue, cuius oppoſitū eſt cōparādo inferius ad
ſuperius: vel diffinitum ad diffinitionē &c. & ſimiliter reſpōdet̄ ad con
firmationē: nam nō q̄cunq; alietas rationis formalis infert diſtinctionē
formalem, ſed optet alteram nō includi in altera p ſe primo mō vt ſup
Ad auctoritatē Scoti q̄ adducit̄ i 5 argumēto d̓r vno mō ꝙ ſcotus ibi
īplicite ī diſtīctiōe formali ſaltē gn̄al̓r accepta intelligit diſtinctionē ex
natura rei: & hęc ſolutio optīe ē ad intētionē aduerſarioꝝ. Nā ipi dicūt
ꝙ diſtīctio formalis capit̄ dupl̓r. vno mō gn̄al̓r vt ē int̄ duas formalita
tes q̄rū vna p̄ciſe nō ē alia, & ſic ē mīma int̄ om̄es diſtīctiōes a pte rei: a
lio mō capit̄ ꝓprie ut ē int̄ duas formalitates, q̄rū vna nō īcludit̄ ī alte
ra p ſe prio mō: & ſic diſtinctio ex natura rei mior ē q̄ formal̓. Scd̓o pōt
dici ꝙ ibi ſco. loqt̄ d̓ his q̄ ſic ſe hn̄t p̄t opus ītellectus ꝙ ſūt p ſe & ſe-
orſū cōceptibilia q̄rū diſtīctio recte d̓r p̄cedere oēm actū ītellectus et re
ctū & cōpatiuū qa unū nō ē d̓ ītellectu eētiali alteri⁹ neq; mod⁹ eēndi
ipius ſicut ſe hn̄t eētia & relatio d̓ qbus ibi loqt̄: ea ꝟo q̄ ſolum diſtin
guūt̄ ex natura rei nō ſic ſe hn̄t. Tercio pōt dici ꝙ doctor q primo auſ⁹
ē iueſtigare ita ꝓfunde illā nō idētitatē in diuinis moderate locutus eſt
ꝓpt̄ ſimplicitatē diuinā ſaluādā, & ꝓpt̄ aduerſarios abhorrētes hmōi
diſtinctionē: ideo eā d̓r eē mīnā, & ob eandē cauſā ibi nō audet eam ap
pellare diſtinctionē, ſed nō idētitatē, & reuera ita ē ꝙ in diuinis nūq̄ de-
bet cōcedi aliq̄ diſtinctio: ſed meli⁹ ē vti iſta negatiua hoc nō ē formalit̄
idē illi q̄ hoc eſt ſic & ſic diſtinctū, neq; ſeqtur a & b non ſunt formaliter
idem ergo ſunt formaliter diſtincta qa formalitas in an̄te negat̄ & in cō
ſequēte affirmat̄. Ad ſextā d̓r ꝙ ſi diſtinctio realis ſic extendat̄ vt inclu
dat in ſe diſtinctionē & ſuppoſitorū & naturarū manifeſtum eſt ꝙ diſtin
ctio eētialis cōphēdit̄ ſub reali: cū diſtinctio naturarū ſit diſtīctio eēn

Diffinitio formalis capit̄ dupliciter.

cialis: ſed Scotiſañ ponētes aliā diſtinctionē realem aliā eſſentialem ac
cipiūt diſtinctionē realem ꝓprie ꝓ diſtinctiōe ſuppoſitorū, & eſſentia
lem ꝓ diſtinctiōe naturarū, & q̄uis diſtinctio ſuppoſitorū q̄ ꝓprie rea
lis dicit̄ nunq̄ i creaturis repiatur ſine diſtinctiōe naturarū & eſſentiali,
qa impoſſibile ē duas creaturas hr̄e vnā naturā numero, ſed optet tot
eſſe naturas q̊t ſuppoſita: tñ hęc nō eſt illa, tū qa aliud eſt fundamentū
huius, & aliud illius: tū etiā qa i diuinis ſeparant̄ ab inuicē, nam inter di
uinas pſonas inuenit̄ diſtinctio ſuppoſitorum ſeu realis ſine diſtinctiōe
eſſenciali. ❡ Ex ſolutione huius rōis & duaꝶ p̄cedentiū manifeſtū eſt ꝙ
inter hos q dcunt diſtinctionē eſſentialem nō eſſe a[illegible] diſtinctiōe reali
& ſilr diſtinctionē ex natura rei a forn[illegible] Scotiſañ ſepan-
tes illas diſtinctiões ab inuic[illegible] d nomen, qa ſcili
cet hij accipiūt diſtinctione[illegible] u gn̄alius q̄ antiq
Scotiſañ, qđ patet ex deſcriptionibus qbus hij & illi diffiniūt p̄dictas

Diffinitio diſtinctionis formalis ⁊ realis ſecundum Bruliſer et Tartaretum.

diſtinctiões. Vnde Stephanus Bruliſer, & Petrus tar. ſic diffiniūt diſtin
ctionē formalem. Diſtinctio formalis ē illa q̄ eſt int̄ duas formalitates
vel realitates q̄rū vna p̄ciſe & adeq̄te nō eſt alia. Realem aūt ſic. Diſtin-
ctio realis q̄dam ē ſuppoſitorū q̊rū vnū nō eſt aliud: alia naturarū q̄ꝶ
vna ſimplicit̄ non eſt alia, & manifeſtū eſt ꝙ hæ deſcriptiões ſunt diſtin-
ctiões formalis & realis acceptarū extenſius ſiue gn̄alius q̄ accepte ſūt
ab antiqs Scotiſañ: q diffiniūt eas alijs diffinitionibus qbus ſunt locis
ſuis prius diffinitę. ❡ Ad ſeptimā dicit̄ ꝙ illa cōſequētia nō valet diſtin
ctio ſe totis ſubiectiue & ſe totis obiectiue ſtant cū diſtinctiōe reali vel
formali, ergo nō ſunt alię ab illis: qm̄ inter eadē extrema pn̄t fundari di
uerſę relatiões licet nō ſcđm idē, vt inter Petrū & Paulū pn̄t eſſe relati-
ones nō ſolū diſpate vt ſilr̄itudo & q̄litas, ſed etiā oppoſite puta ſilr̄itu-
do & diſſimilitudo: eq̄litas & ineq̄litas, nā q ſunt ſimiles in vna q̄litate
pn̄t eē diſſil̄es in alia, & q ſunt eq̄les ſcđm longitudinē, pn̄t eſſe inequa
les ſcđm latitudinē vel ꝓfunditatē: cū igit̄ omnis diſtinctio ſit q̄dā re-
latio: iō inter duo extrema pn̄t eſſe diſtinctiões: licet nō ſcđm idem fun
damentū vt patet ex p̄dictis. ❡ Ex omnibus p̄cedentibus manifeſtū eſt
ꝙ ille ternarius vel q̄ternarius diſtinctionū, quē ponūt Bruliſer & Tar
taretus nō pōt ſaluari, niſi diſtinctio formalis & realis accipiant̄ multū
extēſiue, ita ꝙ in formali intelligatur diſtinctio ex natura rei: & in reali
omnes ſequētes: licet iſte modus reducēdi nō ſit multū cōueniens, imo
impoſſibilis ſi ille diſtinctiones intelligant̄ cū p̄ciſione, vnde licet diſtin
ctio ſe totis obiectiua ſtet qn̄qꝫ cū reali, & quādoqꝫ cū formali: tñ neu
tra illarū pōt dici formaliter: cū ipārū ſint diuerſa fundamēta. ❡ Ad vl
timam patet ex prædictis quid ſit dicendum. Nam diſtinctio modalis
eſt pars diſtinctiōis ex natura rei. Aliæ aūt de quibus arguit ſunt logi-
cæ ſicut & vnitates eis oppoſitę. vt patet v. Metha. & reducuntur ad rea
lem, vel ad aliquam minorem, vt patet ex dictis.

Graccouię per Hieronymum Vietorem vigeſimo tercio kalen.
Nouembris Anno ſalutis .M. D. XIX. impreſſum.

BIBLIOTH. UNIV. JAGELLONICAE

W. VI. 78